

Szanowni Państwo,

witamy w czerwcowym wydaniu biuletynu! Latem działania w zakresie organizowania społeczności lokalnej częściej "wychodzą" na zewnątrz, a tłem wydarzeń stają się lasy i łąki. Niezmennym jednak pozostaje cel - wydobyć energię i siłę społeczną mieszkańców. O tym co pomaga w tej pracy organizatorom społeczności lokalnej możemy przeczytać w pierwszej części poradnika "Organizator społeczności lokalnej - refleksyjny praktyk" z serii ABC organizowania społeczności lokalnej.

Jak zawsze zapraszamy do inspirującej lektury.
Zespół projektu "Standardy w Pomocy"

Proces tworzenia wioski tematycznej – nie jest łatwo, ale warto.

Organizacja Społeczności Lokalnej to sztuka wciągania ludzi w zmianę, w proces przekształcania rzeczywistości, przełamywania barier mentalnych.

Czasem to podróż w czasie a czasem przekonywanie dorosłych ludzi, że nadal możemy się uczyć i przy tym dobrze

bawić i nie będziemy w tym niepoważni. Tak właśnie odbieram kilkuletnią pracę środowiskową ze społecznością lokalną której celem jest przekształcenie małej zapomnianej wioski Mikorowa w wioskę tematyczną – Wioskę Ziół i Kwiatów. Największą barierą na jaką napotykamy pracując ze społecznością to strach przed ośmieszeniem, śmiesznością, niepoważnym traktowaniem. Ludzie często myślą o sobie, że ich czas na edukację, uczenie się, budowanie wizerunku już minął. Są kim są i nie ważne czy są z tego zadowoleni, każdą zmianą boją się ośmieszyć. To nic, że nie mają pracy, są przecież szanowanymi matkami, gospodyniami. Gdy proponujemy uzyskanie nowych kwalifikacji związanych z zielarstwem, tradycyjną kuchnią ziołową, tańcami dawnymi, aromaterapią, grami terenowymi, odtwarzaniem dawnych rzemiosł i zawodów: tkactwa, wikliniarstwa, snycerstwa, garncarstwo ludzie podchodzą do tego sceptycznie. Przychodzą wprawdzie na warsztaty, uczą się, jednak boją się wykorzystać tą wiedzę dalej. Brak im często wiary we własne możliwości. Właśnie nad postawą ludzi musimy pracować najwięcej, w każdego z osobna i we wszystkich razem trzeba tchnąć wiarę we własne siły, trzeba skierować wiatr pod ich skrzydła.

We wiosce w której zdaniem mieszkańców nie było nic - tylko zielsko, zaczęliśmy budować coś: zielsko to zioła, więc stworzyliśmy edukacyjną ścieżkę ziołową, przed budynkiem Klubu wybudowaliśmy ogród sensoryczny z ziołami w roli głównej. Zaczęliśmy się interesować zielarstwem i wywarzaniem różnego rodzaju produktów na bazie ziół: syropów, miodów, nalewek, maści, herbatek. O zioła oparliśmy naszą kuchnię i nauczyliśmy się gotować na ziołach. Przejęliśmy z gminy budynek byłej szkoły i zaczęliśmy go urządzać po swojemu. Innym bohaterem zmian we wsi stał się 643 letni dąb Wojśław. Dąb swe imię odziedziczył po tajemniczej postaci historycznej, żyjącej niegdyś w naszej wsi. Z tajemnicy powstała legenda o woju, z mogiły którego wyrósł nasz dąb. Ta bajka stała się podwaliną pod widowisko plenerowe, które corocznie odgrywamy w dniu urodzin dęba Wojśława, mamy też okazję do wiejskiej zabawy, w ten

sposób powstał nasz lokalny zwyczaj.

W widowisku sięgamy do czasów wczesnosłowiańskich. Stąd też początek naszej zabawy w odtwórstwo historyczne. Dziś Mikorowo ma grupę tańca dawnego, odtwarza dawne rzemiosła i zawody, ma grupę historyczną słowiańską i zamierza przekształcić swą siedzibę w Dom Pracy Twórczej i Rzemiosła Dawnego. Nawiązaliśmy współpracę z innymi grupami historycznymi, organizujemy razem imprezy. Chcemy w ten sposób podnieść atrakcyjność turystyczną naszej wsi, chcemy nadać jej charakter, niepowtarzalny temat, przyciągnąć uwagę turystów i zorganizowanych grup, rozbudzając w ten sposób ekonomię społeczną. Naszym celem jest sprawić aby w Mikorowie żyło się lepiej, aby turystyka tematyczna stała się faktem i aby nasza wieś wykarmiła swych mieszkańców by ci nie uciekali do miast.

Zmiany szokują niektórych mieszkańców, nie wszyscy utożsamiają się z tym co się u nas dzieje. W trakcie ostatniej imprezy „Noc Kupały” za wsią nad jeziorem powstało całkiem niemałe obozowisko grup historycznych. Ludzie ci w strojach przechadzali się po wsi, robili zakupy. Na samej imprezie był inna niż dotąd muzyka, muzyka dawna. Impreza była udana, dziewczęta w białych strojach z pochodniami w dłoniach i wiankami na głowach tańczyły boso na plaży, grupy historyczne przygotowały widowisko odtwarzające obrzędy słowiańskie. Wszystko było piękne i na temat. Jedno wiem na pewno, we wsi następuje zmiana, widać ją, czy wszyscy ją zaakceptują?

Powstanie wioski tematycznej w Mikorowie to wspólna inicjatywa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrówce i Stowarzyszenia Loko-motywa. Ośrodek przez dwa lata 2012 i 2013 realizował tu Program Aktywności Lokalnej (PAL) pod nazwą Mikorowski Klub Inicjatyw Społecznych. W ramach PAL społeczność mogła uczyć się wielu umiejętności niezbędnych w przyszłej wiosce tematycznej takich jak rękodzieło, tańce dawne a nawet żonglerka.

Natomiast Stowarzyszenie Loko-motywa zapoczątkowała zmiany we wsi pierwszym projektem animacyjnym "Skrzydłata Baśka", rozbudziła potrzeby, zaciekawiła mieszkańców. Udało się nawiązać kontakty z ciekawymi ludźmi i od tej pory stowarzyszenie zaczęło realizować liczne projekty, które skutecznie uzupełniają działania GOPS. To Loko-motywa stworzyła edukacyjną ścieżkę ziołową, zapoczątkowała edukację ziołową, napisała projekt Urodziny Wojysława, skąd wzięły początek tańce dawne i odtwórstwo historyczne.

Loko-motywa (nazwa od lokalnej motywacji) otrzymała w nieodpłatną dzierżawę cały budynek byłej szkoły, który jest siedzibą Klubu. Miejsce to jest bardzo istotne dla CAŁEJ INICJATYWY. To tu możemy zapraszać ciekawych ludzi od których się uczymy potrzebnych nam umiejętności. Budynek otrzymuje już nową rolę, niebawem ma on zostać Domem Pracy Twórczej i Rzemiosła Dawnego. A przed budynkiem Loko-motywa tworzy ogród sensoryczny.

Wszystko co się tu dzieje jest „miksem” działań partnerów: stowarzyszenia i GOPS-u przy jednoczesnym olbrzymim wsparciu lokalnego samorządu, który pomaga, zapewniając np. wkład własny na realizację projektów, rozwiązywaniu nagłych przeciwności.

Autorka tekstu **Beata Łozowska** - zawodowo jest pracownikiem socjalnym, któremu od zawsze w sercu gra OSŁ, od ponad 10 lat zajmuje się wolontariatem, jest inicjatorką założenia Klubu Wolontariatu, współtworzyła i jest jednym z inicjatorów powstania wioski tematycznej w Mikorowie.

[Czytaj online.](#)

„Potrafię pomóc sobie i swoim bliskim”

Jedną z grup osób szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym są osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Organizowania Społeczności Lokalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Policach od stycznia 2014 r. realizują projekt socjalny „Potrafię pomóc sobie i swoim bliskim”. Należy podkreślić, że projekt nie jest projektem systemowym, jest realizowany z inicjatywy ośrodka i partnerów lokalnych.

Projekt skierowany jest do osób i rodzin z problemem zaburzeń i chorób psychicznych oraz do młodzieży licealnej

z terenu Gminy Police. Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem zaburzeń psychicznych poprzez edukację i wsparcie w środowisku lokalnym.

Potrzeba stworzenia takiego projektu zrodziła się w wyniku napotykanymi trudności przez pracowników socjalnych w zakresie pracy i pomocy na rzecz osób zaburzonych i chorych psychicznie oraz ich rodzin. Związane jest to z tym, że na terenie Gminy Police nie ma wystarczającej sieci wsparcia dla osób chorych, zaburzonych psychicznie oraz ich rodzin. Pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej jedynie w ramach świadczonej pracy socjalnej udziela pomocy i wsparcia, kieruje i motywuje do korzystania z dostępnej oferty instytucji i stowarzyszeń funkcjonujących na terenie Polic lub innych miejscowości. Ponadto z przeprowadzonej diagnozy w środowisku lokalnym wynika, że problem zdrowia psychicznego jest tematem trudnym, wstydliwym, niewiele się o tym rozmawia i informuje. Często ludzie nie posiadają wiedzy jak zachować się i postępować wobec osoby chorej psychicznie, a przede wszystkim gdzie mogą uzyskać profesjonalną pomoc i wsparcie.

W ramach działań projektowych zespół pracowników socjalnych podjęła starania dotyczące poszukiwania partnerów w środowisku lokalnym, by przy ich wsparciu oraz pomocy zorganizować spotkania z mieszkańcami. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 115 mieszkańców z czego 12 osób zadeklarowało chęć uczestnictwa w spotkaniach grupy psychoedukacyjnej. Efektem wielu spotkań oraz wspólnych dyskusji było podpisanie w dniu 25.02.2014 r. Międzygminnego Partnerstwa „SUKURS” dotyczącego integracji społecznej oraz aktywizacji środowiska lokalnego w zakresie działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Policach a Stowarzyszeniem Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychicznie „Rodzina” w Szczecinie, Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „Więź” w Szczecinie, Środowiskowym Domem Samopomocy w Szczecinie. Dzięki nawiązanej współpracy zostały przeprowadzone spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami Polic z zakresu problematyki zdrowia psychicznego. Zostały również zaprezentowane ośrodki wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie i ich rodzin funkcjonujące na terenie Szczecina. Spotkania z mieszkańcami odbywały się cyklicznie na przełomie marca i kwietnia 2014 r. w poszczególnych Radach Osiedli na terenie Polic przy wsparciu przedstawicieli zawiązanego Partnerstwa. W trakcie spotkań mieszkańcy mieli możliwość zgłoszenia problemów i potrzeb z zakresu wsparcia na rzecz osób i rodzin z niepełnosprawnością psychiczną. Mieszkańcy, którzy uczestniczyli w spotkaniach mówili tak: *„Mam nadzieję, że my wszyscy wyciągnęliśmy odpowiednie wnioski z tego spotkania”, „Wierzę, że takie spotkania przekonają ludzi by się nie bali, by nie byli obojętni, by nie zawierzali stereotypom, by pomagali i byli wsparciem dla potrzebujących”, „spotkanie było pouczające i bardzo potrzebne”.*

Kolejnym działaniem w ramach projektu była edukacja młodzieży licealnej z Zespołu Szkół im. I. Łukasiewicza w Policach prowadzona w formie warsztatów i prelekcji, w których uczestniczyło 50 uczniów. Celem podjętych działań edukacyjnych było zwiększenie świadomości młodzieży w zakresie problematyki zdrowia psychicznego. Podczas ewaluacji warsztatów młodzież miała za zadanie przedstawić swoje pomysły na projekt skierowany do osób lub rodzin z problemem zdrowia psychicznego. Młodzież podeszła do zadania bardzo aktywnie i z dużym zaangażowaniem przedstawiając pomysły na „Integracyjny Dom Kultury”, przeprowadzenie zbiórki publicznej w celu zapoczątkowania "Budowy świetlicy" prowadzonej

przez wolontariuszy. Ponadto jedna z grup stworzyła katalog postaw zachowań wskazanych do kontaktu z osobami z problemem niepełnoprawności psychicznej. Jedna z uczestniczek warsztatów stwierdziła: „*teraz już wiem jak powinnam zachować się w obecności osoby chorującej psychicznie*”. Kolejna osoba w ten oto sposób podsumowała cykl warsztatów: „*na tych zajęciach dowiedziałam się jak wspierać takie osoby i ich rodziny oraz na czym polega ta prawdziwa pomoc*”.

W wyniku prowadzonych działań i odpowiedzią na zgłoszone potrzeby mieszkańców została utworzona grupa psychoedukacyjna dla rodzin i opiekunów osób z problemem niepełnosprawności psychicznej. Pierwsze spotkanie grupy odbyło się dnia 21.05.2014r. a kolejne zostało zaplanowane na miesiąc czerwiec 2014r.

Wcielając się w role organizatorów społeczności lokalnych dostrzegamy wiele pozytywnych zmian, które zaszły w nas samych jak i naszej instytucji. Poprzez możliwość bezpośredniej pracy z ludźmi wielokrotnie miałyśmy możliwość przekonać się, że tak naprawdę jeśli nie zaczniemy naszych działań od zapytania ludzi o ich potrzeby, to niewiele jesteśmy w stanie zmienić.

Przez cały czas uczymy się pokory i cierpliwości. Z doświadczenia wiemy, że działania w ramach Organozowania Społeczności Lokalnej (OSL) są rozłożone w czasie, efekty nie są widoczne zbyt szybko, a w tej sytuacji każda mała zmiana jest sukcesem. Mając kilkuletnie doświadczenie w pracy ze społecznością lokalną możemy już dostrzec, iż swoimi działaniami „zarażamy” innych (partnerów, mieszkańców) i wraz z upływem czasu oni też zaczynają zauważać, że: „jest inaczej, lepiej”. Poprzez nasze zaangażowanie oraz aktywne uczestniczenie w życiu mieszkańców dokonuje się ciągła zmiana nie tylko w naszej instytucji ale i w nas samych. Jesteśmy postrzegani przez mieszkańców oraz lokalne instytucje jako ważni partnerzy do działań. Podczas realizacji działań w ramach powyższego projektu miałyśmy okazję usłyszeć słowa, które wspierały nasze wspólne inicjatywy: *”dziękujemy Wam za odwagę, że chcieliście podjąć się takiego wyzwania, ponieważ temat jest bardzo trudny i wciąż mało się o nim mówi w środowisku...”*, *„Wsparcie dla osób zaburzonych psychicznie oraz ich rodzin jest bardzo potrzebne na naszym terenie ponieważ w Policach nie ma nic, nie mam gdzie się udać po pomoc...”*, *„gdyby udało się nam stworzyć grupę osób z podobnymi problemami to chętnie uczestniczyłabym w spotkaniach”*.

Wiedza oraz doświadczenie zdobyte w zakresie OSL daje nam możliwość rozwoju osobistego, realizowania się, poznania ciekawych ludzi, wiary, że się coś da zrobić i radości gdy dostrzegamy efekty naszej pracy. Zauważamy, że organizowanie społeczności lokalnej staje się naszą pasją oraz stanowi antidotum na przejawy wypalenia zawodowego. Podejmując się nowych wyzwań najważniejsze jest dla nas jest to, że mamy poczucie robienia czegoś dobrego wspólnie z „naszymi mieszkańcami”, tak by w przyszłości oni sami stawali się liderami swoich społeczności.

Pracownicy socjalni:

Anna Malinowska

Joanna Siedlarz

Wiesława Szewczyk

[Czytaj online.](#)

PUBLIKACJE

Nowa publikacja z serii „ABC organizowania społeczności lokalnej.”

Na pytanie *co to znaczy być organizatorem społeczności lokalnej?* próbowali odpowiedzieć autorzy I części poradnika "Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk" z serii „ABC organizowania społeczności lokalnej”.

Zauważmy, iż jest to pytanie głębsze i szersze niż względnie proste: kim jest i co robi organizator społeczności lokalnej. W publikowanych opracowaniach Czytelnik odpowiedź na to pytanie bez trudu znajdzie, ale znajdzie także treści, które pozwolą mu lepiej, pełniej tę rolę zawodową zrozumieć, tj. zrozumieć,

choćby po części, jej szersze sensy i konteksty.

Plik do pobrania: ["Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk"](#)

[Czytaj online.](#)

Czwarty numer czasopisma „Empowerment”

Czwarty numer czasopisma „Empowerment” poświęcamy innowacjom w polityce społecznej, które stanowią niezwykle ważny aspekt rozwoju usług, metod i instrumentów wykorzystywanych w systemie pomocy i integracji społecznej, czy w innych systemach zabezpieczenia społecznego. Z treści tego numeru „Empowerment” dowiemy się, że innowacje mogą być zorientowane na różne obszary polityki społecznej – od poszukiwania nowego modelu / paradygmatu polityki społecznej, poprzez poszukiwanie nowych rozwiązań instytucjonalnych i organizacyjnych, nowych usług i sposobów finansowania, aż do kreowania nowych idei, w tym partnerstw wielosektorowych, dokonywania nowych pomiarów efektywności i skuteczności polityki społecznej. W naszym numerze: rozmawiamy z prof. Maciejem Karwowskim, specjalistą od psychopedagogiki kreatywności, na temat tego jak wspólnie edukować do innowacyjności; z kolei dr Dobroniega Trawkowska pisze o dobrych praktykach jako inspiracji do nowatorskiego myślenia i działania; w tekście Lidii Węsierskiej – Chyc i Barbary Sadowskiej ukazujemy konkretny przykład – Barki, jako niezwykle ciekawej innowacji na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; Aneta Cebra przybliży nam nowatorskie, paryskie rozwiązania w pracy z bezdomnymi; z kolei Tomasz Barszczewski ukazuje przykłady innowacji z obszaru edukacji i przedsiębiorczości z Australii i Kanady a Wojciech Duranowski przypomina nam narzędzie mikrokredytu Profesora M. Yunusa jako instrumentu ekonomii społecznej. Ponadto w numerze prezentujemy recenzję Rafała Krenza książki M. Pitchforda i P. Hendersona, *Więcej miejsca dla rozwoju społeczności lokalnej*, oraz informację o tym, że Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL jest częścią Active Inclusion Learning Network. W końcowej części numeru przedstawiamy krótkie sprawozdanie Doroty Starzyńskiej na temat kolejnego Forum EmpowermentPobierz plik: ["Empowerment", nr 4](#)

[Czytaj online.](#)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rezygnacja